

(א) ב"ב קל"ג: (ג) [עגל ט: וס"ט], (ד) [עין תוספות כטו] ל: ד"ה רב אשי וכו' ציבור ארוך], (ד) ג"א מי אמר דלם קרוב אלל ממוט או דילמא לא אמרין כ"י הדר פשטה לא אמרין אדם קרוב אלל ממוט. רש"י, (ה) מכות ב: (ו) [לקמן לג: מכות ה. כתובות לה.], (ז) [תוספתא דמכות פ"ד], (ח) כס"א לתא א"ת, (ט) רש"י מ"י, (י) כס"א: הרי, (כ) [וע"פ תוספות כטו] מכות מה: ד"ה רבי יהודה ותוספות שבת קנה. ד"ה גבלו, (ל) [וכנ"ל].

גליון הש"ס

נבמ"א ואין אדם קרוב אצל סבונו. עין זבחים דף ע' ע"א תוספות ד"ה ע"פ: תר"ם ד"ה ובל וכו' ואי לא ודאי א"ת ב"ב, קשה לי דמ"מ אף אם לא כתיב והצדיק והרשע אם נכתב רק והיה אם בן הכות לרבי צין מנן דמיייר מלוקות ונדע דבמילא שם רע וכו' היינו מלוקות ואח"כ נלך משע דלאו שאין בו מעשה לוקין וממילא מיידים העדים מלוקות משום לא מענה וכו'.

מוסף רש"י

פלוגי בא על אשתי. בעל שאמר בפני ב"ב פלוגי כו', הוא ואחר מצטרפין להורגו. לבעל, אבל לא להורגה. דלכל אשתי פסול הוא לעדות (רשב"ם ב"ב קל"ד:). רמז לעדים זוממין שולוקין. עדי בן גרושה או עדי גלות שפטרם הכתוב מדין הומה, מנין שכן לוקין, ולקמיה פירן מיופוק ליה מלל מענה (מכות ב.). משום דהצדיק את הצדיק כו'. בתמיה, אי והצדיק והרשע צדיקין קאמר וצדיק ורשע צבעלי דינין, למה לי והצדיק צדיק כו' לכתוב כי יהיה ריב בין אשתי ונגשו אל המשפט, ופשטום יהיה אם כי הכתוב למה הוכיח כן צדיק צדיק, וכי כל מוקם שהצדיק ב"ד את אשתי וכו' ויחייב את חביבי ש מלוקות, דלמא קרא למהני מלוקות צובצדיקו והרשעו, אלל על כחן צדיקים משמע, עדים שקרים שהרשעו צדיק ואלו אחרים והיועם והצדיק את הנזון שהוא צדיק והרשעו את העדים הרשעים, והיה אם בין הכות את הרשע, אם הזמה וז בת מלוקות היא שאינו יכול לקיים את דין הזהב מגורה, כגון צעדי בן גרושה או גלות, והפילו רשעו והכחי מענה. ותיפוק ליה מלא מענה. כל עובדי לאון מלוקות אלל צמקום שפירש לך בו עונם, ואלן שאינו יכול לעשן צענש המכות בתי ילקו (שם).

דיני ממונות בשלשה

פלוגי צא על אשתי [כו'] אלל לא להורגה.

לפי שקרוב הוא אללה וכו'ג. דמהימנין ליה צהאי סהדותא לגבי חזכיה לא מהימנין ליה לגבי אשתי והיינו פלגינן דיבורא דהא חד דיבורא הוא ולגבי האי מהימנין ולא מהימנין לגבי האי: אלל אשתי לא אמרין.

פלוגי ב' בא על אשתי הוא ואחר מצטרפין להורגו אבל לא להורגה מאי קא משמע לן דמפלגינן בדיבורא היינו הך מהו דתימא אדם קרוב אצל עצמו אמרין אצל אשתי לא אמרין קא משמע לן ואמר רבא פלוגי בא על נערה המאורסה והוזמו נהרגין ואין משלמין ממון בתו של פלוגי והוזמו נהרגין ומשלמין ממון א' ממון לזה ונפשות לזה ואמר רבא פלוגי רבע השור והוזמו נהרגין ואין משלמין ממון שורו של פלוגי והוזמו נהרגין ומשלמין ממון פלוגי לזה ונפשות לזה הא תו למה לי היינו הך משום דקא בעי בעיא עלויה דבעי רבא פלוגי רבע שורי מהו א' מי אמרין אדם קרוב אצל עצמו א' ואין אדם קרוב אצל ממונו או דילמא אמרין אדם קרוב אצל ממונו בתר דבעיא הדר פשטה אדם קרוב אצל עצמו י ואין אדם קרוב אצל ממונו: מכות בשלשה כו': מנהגי מילי אמר רב הונא אמר קרא י ושפטום שנים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה אלא מעתה י והצדיק שנים והרשעו שנים הרי כאן שבעה ההוא מיבעי ליה כדעולא דאמר עולא רמו לעדים א' וזוממין מן התורה מניין רמו לעדים וזוממין והא כתיב א' באשר זמם אלא רמו לעדים וזוממין השולוקין מניין דכתיב י והצדיק את הצדיק והרשעו את הרשע משום דהצדיק את הצדיק והרשעו את הרשע והיה אם בן הכות הרשע י אלא עדים שהרשעו את הצדיק ואתו עדי אחרני והצדיק את הצדיק דמעיקרא ושוינהו להנך רשעים והיה אם בן הכות הרשע ותיפוק ליה א' מלא תענה משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה י ובל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו: משום ר' ישמעאל אמרו בעשרים ושלשה: מ"ט דרבי ישמעאל א' אמר אביי אתיא רשע רשע מחייבי מיתות כתיב הכא והיה אם בן הכות הרשע וכתוב התם אשר הוא רשע למות מה להלן בעשרים ושלשה אף כאן בעשרים ושלשה רבא אמר מלוקות במקום מיתה עומדת אמר רב אחא בריה דרבא לרב אשי אי הכי אומדנא למה לי למחיייה ואי מאית לימות א"ל אמר קרא ונקלה אחיך לעיניך כי מחית אנבא דחיי מחית אלא הא דתנא א' אמדוהו לקבל עשרים אין מכין אותו אלא מכות הראויות להשתלש וכמה הן תמוני סרי למחיייה

פרק ראשון סנהדרין

י.

אצ"ל אשתי א' אמרין. אע"ג דמתני' היא צוה צורר (דף כ:). דבעל כחשתו לענין עדות ס"ד הכלל דמחמת מגו דמהימנין להורגו מהימנין להורגה: משום דהוה לאו שאין בו מעשה. וה"ה דה"מ למימר משום דהוה לאו שניתן לאוהרת מיתת ב"ד ופס"ה גלי לן והיה אם בן הכות הרשע דלקי וצלבד שלא יוכל לצא ל ידי חיוב מיתה אצל אם אפשר לו לצא ל ידי חיוב מיתה לא לקי כדלמך צמרוצה (בבא קמא דף עד: ושם) תסתים דרבי אלעזר דלמך הוכחשו צנפש ולצסוף הוזמו אין נהרגין דא"ר אלעזר עדים שהוכחשו צנפש לוקין ואי ס"ד הוכחשו ולצסוף הוזמו נהרגין הוה ליה לאו שניתן לאוהרת מיתת ב"ד ואם תלמך דהכלל משמע דלוקין אללו דלל תענה משום דגלי לן קרא דוהיה אם בן הכות וכן צפ"ק דמכות (דף ב: ושם) גבי מעידים אלו צאיט פלוגי שהוא אלו גרושה משמע דלכ"ע לקי וצמדין אלו צאיט פלוגי שחיבי לחזירו מאתים זוז (שם 7). הוה נמי לקי לכ"ע אי לאו משום כדי רשעתו וצפ"ק דמכות (שם) גבי מעידים אלו צאיט פלוגי שחיבי מלקות מ' ונמלאו זוממין קאמרי רבנן דאין לוקין אלל מ' ואמרין בגמרא (שם) האי לא תענה רבנן מאי עבדי ליה מיצעי ליה לאוהרת עדים זוממין וי"ל דהתם ודאי כיון דלקו מ' מכאשר זמם ואי אפשר להלקותם בלא אוהרה דלל ענש הכתוב א"כ הוה והיינו מלל תענה ונמלא הך דלקי מכאשר זמם הוה משום אוהרה דלל תענה ולכן אי אפשר להלקות פ' על לאו אחד אלל צבן גרושה או צן חלוהה שפיר לן קי מלל תענה וכן גבי מאתים זוז אי לאו כדי רשעתו הוה לקי מלל תענה דממון לא צעי אוהרה: ובר"א שאין בו מעשה אין לוקין עליו. רש"י. לרבי יהודה דאית ליה בכל דוכתא לוקין עליו אמי האי שנינא דהא מעדים זוממין יליף לה לר' יהודה צפ"ק דמכות (דף ט: ושם) ללא והיה אם בן הכות הרשע דגלי לן צעדים זוממין א"א צכל דוכתא לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו א'.

רבא אמר מלוקות תחת מיתה עומדת. משמע דלית ליה ג"ש דרשע רשע וצמקום אחר מפורש (לקמן דף לג: ושם ד"ה אמיל): מלוקות תחת מיתה עומדת. י"מ משום דבני נח אוהרתן זו היא מיתתן וניתנת לישראל מלקות על אוהרתו תחת מיתה דבני נח ועוד י"ל משום דזימנין מתים ע"י מלקות כדמתן באלו הן הגולין (מכות דף ט: ושם) ומת זה תחת דיו ופטור וקשה לשני הפירושים הללו דלמא פריך אי הכי אומדנא למה לי פ"י הקונטרס עיקר: שכבר

עדים רשעים אלו העדים הראשונים וילקו ואם אינו ענין לעדות ממון דהא אין לוקין ומשלמין תניהו ענין לכן גרושה וכיוצא בו: לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו. מחס לא תשמוד לעשות וגו' והפלא ה' את מכותך וגו' (דברים כג) באלו הן הלוקין (מכות דף יג:): מלקות צמקום מיתה עומדת. דכיון דעבר על אוהרת צוראו ראוי הוא למוות ומיתה זו קנס עליו הכתוב והרי הוא כחחת מן המיתות וכי היכי דסקילה צפני ענמה ושריפה צפני ענמה והרג צפני ענמה הוה נמי מלקות כחחת מן המיתות: אי הכי. דהוא גופיה מיתה הוא: אומדנא למה לי. דקמני באלו הן הלוקין (שם דף כג). דלדומדן אותו אם אינו יכול לקבל ארבעים מלקין אותו לפי מה שיכול לקבל: ונקלה. בצעה שלוקה יהא אחיך שיכה את המי ולא את המת וכיון דמית ליה בפלגא כי ממי על אידך פלגא לאו על החי הוא: אמדוהו לקבל עשרים. וראו שאין יכול לקבל עשרים ואחת ואם יכיהו עשרים ואחת ימות צה: אין מכין אותו אלא. שמונה עשרה דמכות הראויות להשתלש לשלשה חלקים צענין שמכה שתי ידות מאחוריו ושלש מלפניו ומקרא נפקא לן באלו הן הלוקין (שם דף כג:): למחיייה

עין משפט
גר מצוה

עו א מ"י פ"ב מהל' עדות הלכה ב: עו ב ג מ"י שם פ"ב הלכה י: עו ד מ"י שם פ"ב הלכה ב: עו ה מ"י פ"ב שם הלכה ח: עו ו מ"י שם הלכה ט: פ"א ז מ"י פ"ח מהלכות סנהדרין הלכה א והל"ב סגן לאון קלט: פ"ב ה מ"י שם פ"ח הלכה ב סגן שם:

תורה אור השלם

1. כי ידקה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטום והצדיק את הצדיק והרשעו את הרשע: דברים כה א
2. ועשייתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו (במספר: דברים כה ב
3. וידקה אם בן הבת הרשע והפילו השפט והבדילו לפניו כדי רשעתו (במספר: דברים כה ב
4. לא תרצה לא תנאף לא תגבול לא תענה ברעך עד שקר: שמות כ יג
5. ולא תקחו בכפר לנפש רצח אָשֶׁר הוא רָשָׁע למוות ב ימות יוֹקֵם: במדבר לה לא
6. אֲרֵבֶעֶם יָבֹנֵי לֹא יִסֹּף פֶּן יִסֹּף לְהַבְחֹת עַל אִלְהָה מִכָּה רָבָה וְנִקְלָה אֲדוּךְ לְעֵינֶיךָ: דברים כה ג

רבינו הגאון

פלוגי בא על אשתי הוא ואחר מצטרפין להורגו לבועל אבל לא להורגה דבעל לגבי אשתי קרוב הוא ועוד אמר פלוגי בא על נערה מאורסה והוזמו נהרגין שחיידי שקר כי בא על נערה מאורסה. ואין משלמין ממון שלא העירו על נערה דרונה. אבל אם העירו על בתו של פלוגי שנבעלה באותם והוזמו נהרגין על הבעל ומשלמין ממון לנערה כי בעדותן שנבעלה היו מפסידין כתובת בתולה מבעלה. וק"ל בכלהו כוותיה דרבא וכן הדין בעדים המעידין כי פלוגי רבע שור כו'. ואם העיר כי פלוגי רבע שורי הוא ואחר מצטרפין להורגו לרובע ולסקול השור ואסיקא פשטא רבא אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם קרוב אצל ממונו: מכות ב' שנאמר ונגשו אל המשפט ושפטום הרי כאן ב' אין כ"ד שקול מוסיפין עליון עוד אחד הרי כאן ג': אתיא רשע רשע פירוש כתיב הכא במלקות והיה אם בן הכות הרשע וגו' וכתיב אשר הוא רשע למות מה דין רשע למיתה למות מה דין רשע למיתה בכ"ג אף רשע דמלקות

עין משפט
נר מצוה

י:

דיני ממונות בשלשה

פרק ראשון סנהדרין

מסורת הש"ס

פנ א מיי פ"ג מהל' קידוש החדש הל' ח: **פ**ד ב מיי"ע שם פי"ד הלכה ט: **פ**ה ג מיי"ע שם הלכה י: **פ**ו ד מיי"ע שם הלכה טז:

רבינו חננאל

בכ"ג. ונקלה אחוץ בעינין שלקה אחוץ. כלומר יתקיים והיה חי: עיבור החדש בגי' תרצה אבי תני קידוש תניא גמי הכי קידוש החדש בגי' ועיבור השנה בגי' דברי רבי מאיר (א' ותרצה רבא הכי קידוש ביום עיבור והוא ביום שלישי בגי' רבי מאיר (א' ותרצה רבא קידוש כו' אלפזו ב"ר צדוק דתנא אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו שמים. רב אשי אמר לעולם הישוב ליעבור החדש קתי ואידי דכתי מיתנא עיבור שנה תנא גמי עיבור החדש ואסיקנא קידוש החדש אין מכלל דקידוש החדש ליכא ותנינן סתמא כרבי אלעזר (רבתא) ונתניאין בין שנראה בזמנו בין שלא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שנאמר וקידשתם את שנת החמשים שנה. שנים אתה מקדש ואי אתה מקדש חדשים וקיי"ל דאפילו רבי אלעזר לא אמר אלא מדאורייתא אבל מדרבנן מקדשין. עיבור שנה בגי' רשב"ג (אומרו) בגי' מתחילין ובה' נושאין ונותנין כו'. כיצד מתחילין בגי' נושאין ונותנין כה' ונותנין בוי' וירושלמי בר קפרא שמע להון מהכא יברכך ה' וישמרך הרי גי' מתחילין בגי' יאר ה' ה' תיבות מכאן שנושאין ונותנין בה' יסא ה' פניו ד' מיכן שנומרין ב' ר' יהושע בן לוי אמר מהכא ויקח רב טבחים את שלשת שומרי הסף מיכן ונחמשה בגי'. וחמשה אנשים מרואי פני המלך מיכן שנושאין ונותנין בחמשה. ושבעה אנשים רואי פני המלך מיכן שנומרין בוי' (מתחילין בגי'). אחד אומר לישוב ובי' אומרים שלא לישוב בטל היחיד במיעוטו כלומר אין צורך לבית דין לישוב שאין שנה זו צריכה עיבור ב' אומרים לישוב אחד אומר שלא לישוב מוסיפין עליהם שנים ונושאין ונותנין בה' שלשה אומרים צריכה ושנים אומרים אינה צריכה מוסיפין עליהם שנים שאין המניין פחות משבעה. ואם עיבורה בשלשה משובח. כלומר אם הכימו מתחלת ישיבתה בשנה זו צריכה עיבור ועיבורה מעובדת: תנו רבנן אלא מעברין את השנה אלא

שכבר קידשוהו בשמים. י"מ דז"ד של מעלה מקדשין אותו לעולם בשעת המולד ואין נראה להם כן בזמנו נמי כבר קדשו בשמים אלא נראה כפירוש הקונטרס בפ"ג דר"ה דזיוס שלשים ממתניין ז"ד של מעלה לז"ד של מטה שמא יעברו אצל יוס שלשים ואחד שאי אפשר ל' שלא קדשו היום מקדשין אותו בשמים מן השחר והא דאמר בירושלמי רבא בר זבדא זשם רב טעמא דר' אלעזר צרי' לדוק בשעה זש"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין אותה מקדשין הן י"ש ליישבו כפירוש הקונטרס דהכי פירש בשעה זש"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין אותו מלמטה זיוס ל' מקדשין אותו הן מן הצוק זיוס ל"א דאין כאן ספק דולאי יקבע היום: **ו**איירי דתנא עיבור שנה. פירש צוקונטרס דהתם לא סגי דלא תני עיבור דאמירה צעי שקדשו אדר השני לשם אדר דאי שמקי ממילא מיקבע לשם ניסן מה שפירש שקדשו אדר השני לשם אדר לא דק דלשון מיקבע לשם ניסן מה שפירש שקדשו אדר השני לשם אדר לא דק דלשון קידוש אין להכיר להאי תנא דלא צעי קידוש לא מלא ולא חסר ואין אומר צו מקודש מקודש והיא לו לומר שקובעין אותו לשם אדר ומה שמשמע מתוך פי' דזיוס שלשים קובעין אותו לשם אדר שני אין נראה דאמרנין לקמן (דף י"ג.) אין מעברין את השנה זיוס שלשים של אדר הוהיל ורואי לקובעו ניסן אלא כריך לומר דאמירה של עיבור היינו בשעה שגומריין השבעה שמהא השנה מעוברת קודם שלשים של אדר ובשעה שצאו עדים שראו את החדש אפילו יקבעו אותו קתם לית לן זה וממילא הוי אדר השני: **ח**ישוב חדש אין קידוש חדש א"מני ר"א. תימה א"כ תיקשי דר' מאיר אדר' מאיר דצמתני קתי עיבור החדש בשלשה ועיבור השנה בגי' דברי ר"מ ולעיל קתי צברייתא קידוש החדש ועיבור השנה בגי' דברי ר"מ ואין לומר דברי ר"מ דמתניתין אפיכור שנה קאי ולא אפיכור החדש מדקאמר דאידי דצעי למיתני עיבור שנה תנא נמי עיבור חדש משמע דחד תנא תני תרומייהו: **ש**בעה רואי פני מלך. פירש צוקונטרס דאלאחשורוש קאי ואין נראה שתקנו כנגד שרי העו"ג ומפסד ר"מ דהם שרי ישראל דאשכחן בסוף מלכים (ג כה) דהגלה נצוראלון ג' שומרי הסף וה' רואי פני המלך ובסוף ירמיה (ג) כתיב ובעשה אנשים מרואי פני המלך וכן מוכח בירושלמי ומונה אותן גזי סנהדרי גדולה והכי איתא התם אית תנא תני ע"א שנתא יקח רב הטבחים את שלשה שומרי הסף הרי שלשה ושבעה אנשים מרואי פני המלך הרי עשר וששים איש מעם הארץ הרי שבעים ומן העיר לקח סרים אחד אשר הוא פקיד על אנשי המלחמה הרי שבעים ואחד ולמה קרא אותו סרים שישב ומסרם בהלכה כתוב אחד אומר ה' וכתוב אחד אומר שבעה להציא שני סופרי דיינין:

מחייב עשרים וחדא. דהא אכתי חי הוה ואגבא דחיי מחי: **ח**ישוב לא קטני. דנימא שריך שלשה לחשב אם יעברו את החדש דצחשונא תליא אע"פ שריך לעברו כגון משום ירקיא ומשום מתאי אפילו הכי חושבנא צעי כדתן במסכת ערכין (דף ח: ט) אין פוחתין מארבעה חדשים המעוברין בשנה ולא נראה לעבר יותר על שמה זבל תשעה מעוברין לא עבדינן להם כן קדים ואתי סיהרא תלתא יומי ומתוי שיקרא הלכך כריך לחשב תולדות הלכנה אם תקדום שלשה ימים או שנים לקביעות החדש לא מעברין ליה דתמיהי זה אינשי: קידוש לא קטני. דנימא לריך ג' לקבל עדות החדש מפי העדים ולומר מקודש החדש: **א**לא עיבור החדש משמע שריך שלשה לומר מעובר החדש אמריה זו למה: **ל**א יקדשיה. זיוס שלשים וממילא כי מקדשין ליה למחר מיעבר החדש שעבר ליוס שלשים בתריה שדית ליה: **ט**ני קידוש ועל כל חדשי השנה קאי: **ו**הא עיבור קטני. דרך תנא טועה צגיירא לחסר תיבה על ידי שכתה אצל אין נחלף לתנא בגי' גירסת קידוש לגירסת עיבור: **ו** זיוס עיבור. יוס עיבור הוא יוס שלשים שממנו נעשה החדש מעובר כשרוינן לעברו: קידוש זיוס עיבור. כגון צחדש חסר שעבר כריך שלשה לקדש ראש חדש הצא זיוס ל' לחדש שעבר: **ל**אחר עיבור. אס עשו חודש שעבר מלא וקבעו ר"ח זיוס ל' ואחד אין אומרין צו מקודש מקודש: **ז**ומנו. זיוס ל' דתולדות זיוס ל' הוה דאין חדש לנהו (פחות מכ"ט יוס ומתא קידוש ותש"ג חלקים: **ש**כר קידושוהו שמים. ז"ד שלמעלה מתחתמול: **פ**לימו אומר זומנו אין מקדשין אוסו. שאל' לעשות חיווך לדבר שהרי זומנו צא: **ח**ישוב דעיבור. לחשב אם יעברוהו דלילו קידוש סדר תנא דין דלא כריך לקדושי לא מלא ולא חסר וכר"א צר' שמעון לקמן ואידי דתני עיבור השנה דהוי נמי חישוב דעיבור השנה והתם לא סגי דלא תני עיבור דאמירה צעי שקדשו אדר השני לשם אדר דאי שמקי ממילא לשם ניסן מיקבע תנא נמי גבי חדש עיבור החדש וקרייה נמי לחישוב עיבור ואשמעין דחישוב צעינן אצל קידוש לא צעינן לא למלא ולא לחסר כר"א: **ש**נים אסה מקדש. שנת של כל יובל ויובל מקדשין ז"ד לשם יובל: **א** אומר לישב. א' מן השלשה אומר כריך לישב ולעין אם כריכה לעבר שנה זו מפני האציב או התקופות או פירות האילנות כדלקמן (דף ט"ז): **ו**שנים אומרים. אינו כריך להשיב ז"ד על כך שאין כאן ספק דולאי אינה צריכה לעבר: **צ**ל יחיד צמיעוטו. ולא ישבו החמשה עוד לעיין דברי: **ש**נים אומרים לישב ואחד אומר שלא לישב. הולכין אחר השנים ויושבין לישא וליתן אם צריכה לעבר אם לא ומשא ומתן של עיבור כריך חמשה לפיכך מוסיפין

(א) [מוספת' פי"ג.] (ב) [ג' ר"ה] (ג) [ג' ח"ה] (ד) [ג' ח"ה] (ה) [ג' ח"ה] (ו) [ג' ח"ה] (ז) [ג' ח"ה] (ח) [מוספת' פי"ג.] (ט) [מגילה כג.] (י) [מגילה טז.] (יא) [מגילה טז.] (יב) [מגילה טז.] (יג) [מגילה טז.] (יד) [מגילה טז.] (טו) [מגילה טז.] (טז) [מגילה טז.] (יז) [מגילה טז.] (יח) [מגילה טז.] (יט) [מגילה טז.] (כ) [מגילה טז.] (כא) [מגילה טז.] (כב) [מגילה טז.] (כג) [מגילה טז.] (כד) [מגילה טז.] (כה) [מגילה טז.] (כו) [מגילה טז.] (כז) [מגילה טז.] (כח) [מגילה טז.] (כט) [מגילה טז.] (ל) [מגילה טז.]

תורה אור השלם

1. ארבעים וצדו לא יסיף פ' יסיף להבתו על אלה מפרה רבה ונקלה אחוץ לעיניך: דברים כה ג 2. וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דורו בארץ לכל ישיבה ויבל הוא תהיה לבם ויבטחם איש אל אחותו ואיש אל משפחתו קשב: ויקרא כה י

הגהות הב"ח

(א) גמרא וחד אמר כנגד שלשה שומרי הסף: (ב) שם וחמשה ובעשה כנגד שלשה שומרי הסף: (ג) רש"י ד"ה כנגד שלשה שומרי הסף:

מוסף רש"י

פלימו אומר בזמנו אין מקדשין אותו. שאלו כריך חיווך (יה"ב). כנגד ברכת כהנים. שלשה חיות כפסוק רשאון וחמשה כפסוק עני ושבעה כפסוק שלישי (מגילה ג.). שבעה רואי פני המלך. שבעה הם כדכתיב שבעת שרי פרס ומלך, ומהם יש חמשה שצופים כדכתיב כסף מלכים, שלשה שומרי הסף כסף ספר מלכים (מס.)

(א) נראה דמפר כן וי' ריפין רבא והא עיבור קתי

עוד שנים. ולקמן מפרש שלשה וחמשה ושבעה כנגד מני שנים אומרים לריכה. לעבר ושלשה אומרים אין לריכה בטלו שנים צמיעוטן ועומדין והולכין להם: שנים אומרים אינה צריכה ושלשה אומרים לריכה. הולכין אחר הרוב ומוסיפין עוד שנים להשלמת המנין ומעברין: כנגד צרכם כהנים. כפסוק ראשון ג' תיבות והשני ה' והשלישי ז' תיבות: (א) שלשה כנגד שומרי הסף כו'. כלומר אשכחנא דמלכותא דארעא שלשה ממונין וחמשה ממונין ושבעה ממונין ג' כנגד שומרי הסף בצדקיהו (מלכים ג כה) גבי גלות נצוראלון והתם נמי משכחת חמשה מרואי פני המלך ובאחשורוש (אסתר ה) אשכחן שבעה שרי פרס ומדי ועיבור שנה מטבסיסי מלכות שמים הוה ליישב סדר השנים על מכונין

במזומנין

